

Nordisk samarbeid

Borgerne i Norden om nordisk samarbeid. En meningsmåling i Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige

Nordisk samarbeid

Borgerne i Norden om nordisk samarbeid.
En meningsmåling i Norge, Danmark,
Finland, Island og Sverige

Innhold

Forord · 5

Om undersøkelsen · 6

Hovedbudskapet · 6

Sammendrag · 6

Resultater fra undersøkelsen · 8

1

Kjennskap til det nordiske samarbeidet · 8

2

Verdien av det nordiske samarbeidet · 10

3

Samarbeidets fremtidige betydning
og omfang · 11

Forord

Nordisk Råd gjennomførte i 1993 en undersøkelse av nordboernes kjennskap og holdning til det nordiske samarbeidet. Den gang var det bare Danmark som var medlem av EU. I Sverige, Norge og Finland var det diskusjoner om EU-medlemskap. Som kjent kom Sverige og Finland med i EU i 1995, mens Norges og Islands samarbeid foregår gjennom EØS-avtalen. Fra 1. mai 2004 er såvel de baltiske statene som Polen blitt EU-medlemmer. Det er derfor et politisk forandret Nord-Europa vi lever i nå.

Derfor har det vært spennende å få laget denne nye undersøkelsen av befolkningens kjennskap til det nordiske samarbeidet, slik at man kan dokumentere utviklingen i tallene fra 1993 til i dag.

En del lesere vil kanskje legge mest vekt på tallene fra deres eget land. Men som rådsdirektør for Nordisk Råd er jeg svært glad for at det generelt er en økende kjennskap på tvers av de nordiske landene til Nordisk Råd og søsterorganisasjonen vår, Nordisk Ministerråd. Det er heller ikke så verst at en stigende andel av befolkningen nevner Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd som viktige organer i det internasjonale samarbeidet.

Det er også tall som de nordiske politikerne vil se på med interesse. Det er et utbredt ønske om at Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd skal konsentrere seg om prosjekter som kan forbedre dagligdagen for borgerne i Norden. Befolkningens støtte til nordisk samarbeid er viktig. Den mangler heldigvis ikke – men vi skal ikke hvile på laurbærene.

Frida Nokken
Rådsdirektør i Nordisk Råd

Om undersøkelsen

I denne folderen presenteres hovedresultatene fra en meningsmåling hos borgere i Norden. Undersøkelsen avdekker befolkningens kjennskap til det nordiske samarbeidet, samt hvor viktig man mener de forskjellige samarbeidsområdene er. Det er en oppfølging av en undersøkelse som Nordisk Råd gjorde i 1993. Undersøkelsen er gjennomført av Research International for Nordisk Råd.

Et representativt utvalg av den voksne befolkningen i Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige er intervjuet. Totalt er det gjennomført 2 500 telefonintervjuer. Intervjuene er foretatt i oktober 2006.

Hovedbudskapet

- **Borgerne i Norden ønsker et nordisk samarbeid.** 8 av 10 kjenner til Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd.
- **Samarbeidet er bare ett av flere former for samarbeid som man ønsker å være med i.** Både EU, USA, Kina, Russland og de baltiske landene ses som fremtidige samarbeidspartnere.
- **En klar majoritet av borgerne i Norden mener at samarbeidet skal bygges ut.** Er flertall forventer at samarbeidet får stor betydning i de kommende årene.
- **Arbeidet med miljøbeskyttelse og bekjempelse av kriminalitet har stor oppbakning.** Motsatt har samarbeid om språk og kultur bare en beskjeden tilslutning.

Sammendrag

I 2006 kjenner mer enn 8 av 10 nordiske borgere til eksistensen av Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd. Det er et fall i forhold til 9 av 10 i 1993, men fortsatt et svært høyt kjennskap. En av årsakene til fallet kan skyldes at det i 2006 er et meget lavt kjennskap hos personer under 30 år.

Markant flere borgere oppgir i 2006 at Nordisk Råd/Nordisk Ministerråds arbeid har en verdi for den nordiske befolkningen. Litt over halvparten oppga i 1993 at det hadde verdi, mens det er steget til 3 av 4 i 2006.

Selv om borgerne kjenner organisasjonene på navnet, opplever de ikke at de spiller noen konkret rolle. Nordisk Råd/Nordisk Ministerråds arbeid anses bare å ha en liten innflytelse på hverdagen for den enkelte nordiske borgeren.

To emner legges det særlig vekt på når samarbeidet mellom de nordiske landene skal vurderes: Miljøbeskyttelse og –forbedring samt bekjempelse av kriminalitet på tvers av landegrensene. Det oppgir 6 av 10 som de viktigste innsatsområdene.

Mer tradisjonelle samarbeidsområder i Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd har liten relevans for de nordiske borgerne. Eksempelvis mener bare 4 % av de spurte at utveksling av kultur er det viktigste arbeidsområdet, og bare 2 % mener at utbredelsen av de nordiske språkene er viktigst.

8 av 10 forventer at det nordiske samarbeidet vil få økt eller uendret betydning i de kommende årene. Flere borgere enn i 1993 vurderer imidlertid betydningen som uendret, ikke som økende.

Det er også flere enn i 1993 – 16 % mot 11 % – som venter et fall i betydningen av samarbeidet i de kommende årene.

Nordiske borgere har et sterkt ønske om samarbeid mellom de nordiske landene. 94 % synes nivået er passende, eller de ønsker mer samarbeid. Flere borgere enn i 1993 mener at samarbeidsnivået er passende. Samarbeidet mellom de nordiske landene ventes å få mindre betydning i takt med at landenes engasjement i andre internasjonale og globale organisasjoner øker. Men ønsket om samarbeid er sterkt, og bare en forsvinnende liten del ønsker at det skal minskes.

45 % av de nordiske borgerne mener at de nordiske landene først og fremst bør handle sammen med andre land som deler deres synspunkt i de internasjonale organisasjonene. Dette er en markant fremgang siden 1993. Da var det et klart flertall for samarbeid med de øvrige nordiske landene.

2 av 3 nordiske borgere ser imidlertid fremdeles de andre nordiske landene som deres eget lands viktigste samarbeidspartner på lang sikt.

I dag er det en mer pragmatisk holdning til hvilke land man skal handle sammen med, mens det i 1993 var et større forbehold overfor andre land enn de nordiske. 2 av 3 mener fremdeles at det er særlig viktig med et lang-

siktig samarbeid mellom de nordiske landene. Men nesten hver fjerde anser også USA, Kina og Russland for å være viktige samarbeidspartnere på lang sikt. Motivasjonen for internasjonalt samarbeid er altså sterk hos de nordiske borgerne.

Svarene fra Sverige viser imidlertid at det her er et lavere engasjement for samarbeidet med USA, Kina, Russland og Baltikum, men et sterkere ønske om et intensivt nordisk samarbeid.

Undersøkelsen peker også på en utfordring for Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd, i og med at bare 16 % av de spurte borgerne i Sverige mener at samarbeidet med de baltiske landene er viktig på lang sikt.

Resultater fra undersøkelsen

1

Kjennskap til det nordiske samarbeidet

SPØRSMÅL 1

Kan du nevne noe eller noen områder hvor alle de nordiske landene samarbeider i dag?

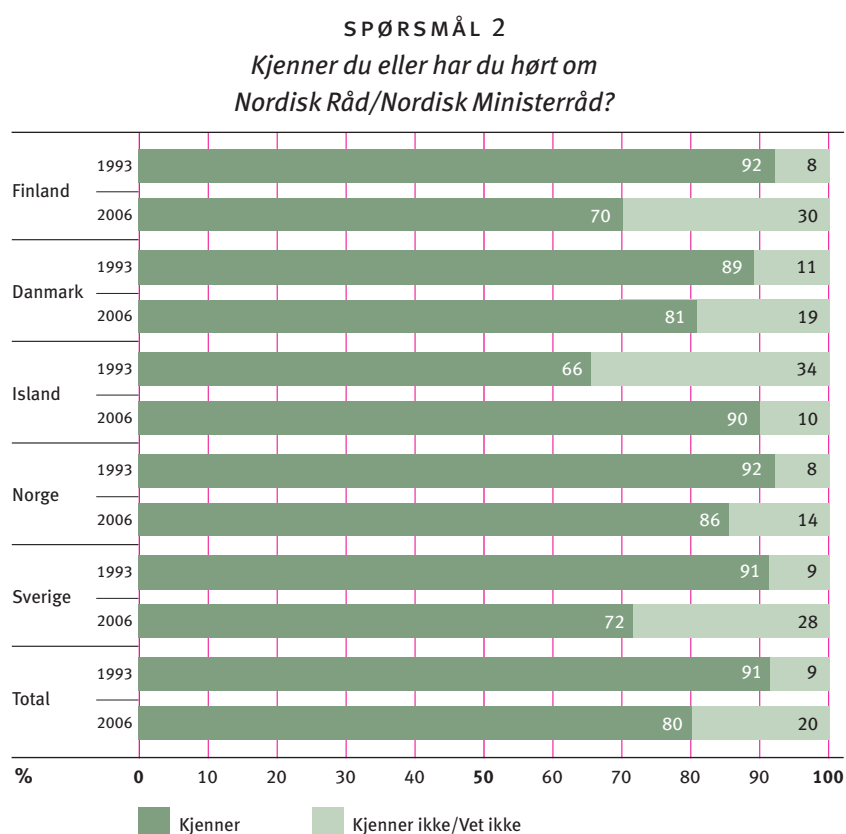
■ 2006, %	F	DK	IS	N	S	Total
Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd	10	24	17	43	11	19
Kultur	10	9	20	11	1	10
Handelsavtaler	14	9	8	17	5	10
Miljøbeskyttelse	16	9	5	8	11	10
Utdanning	6	10	20	4	1	9
Arbeidsmarked	7	7	17	5	4	8
Utenriks- og sikkerhetspolitikk	8	8	7	12	3	7

Hver femte borger i Norden har et spontant kjennskap (uten å bli hjulpet) til Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd. Kjennskapet er størst i Norge – 43 %, mens bare hver tiende i Finland og Sverige nevner rådene. Den spontane kjennskapen i Finland og Sverige er således uendret siden 1993-undersø-

kelsen. Både Danmark, Island og Norge har opplevd en sterk vekst i den spontane kjennskapen.

Kjennskapen til miljø- og kultursamarbeidet, som også topper listen, har ikke endret seg vesentlig siden 1993. Gjennomsnittlig nevner hver tiende borger – uten å være blitt hjulpet – et av de tre områdene som et samarbeidsorgan for de nordiske landene.

Mest markant er utviklingen i borgernes generelle kjennskap til det nordiske samarbeidet. I 1993 kunne annenhver borger ikke nevne ett eneste spesifikt nordisk samarbeidsområde, mens det nå, i 2006, bare er hver tredje. Utviklingen gjør seg gjeldende i samtlige nordiske land, og er mest tydelig i Finland, hvor bare 5 % i 2006 ikke kunne svare på noen spørsmål om nordiske samarbeidsområder.

Ettersom den spontane kjennskapen til Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd har økt markant, er det litt overraskende at færre enn i 1993 kjenner organisasjonene når de blir hjulpet. 80 % av borgerne svarer i 2006 ja til at de har hørt om Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd, mot 91 % i 1993. Utviklingen skyldes først og fremst et tydelig fall i kjennskapet i Finland og Sverige, mens tendensen er svært positiv på Island.

I samtlige land er det de unge under 25 år som har svært liten kjennskap til Nordisk Råd/Nordisk Ministerråd.

2

Verdien av det nordiske samarbeidet

SPØRSMÅL 3

Det som er blitt diskutert og besluttet i Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd hittil, har det noen verdi for folk i Norden?

■ 2006/1993,%	F	DK	IS	N	S	Total
Ja, absolutt	15 ¹¹	26 ¹⁰	27 ⁵	34 ¹⁴	31 ¹⁰	27 ¹¹
Ja, til en viss grad	55 ⁵¹	43 ⁴⁷	61 ²⁷	46 ³⁶	39 ³⁸	49 ⁴²
Nei, ikke mye	14 ²²	11 ¹⁸	7 ²⁰	9 ¹⁴	6 ¹²	9 ¹⁶
Nei, absolutt ikke	5 ⁶	4 ¹²	1 ¹¹	2 ⁵	1 ³	2 ⁶
Vet ikke	11 ¹⁰	13 ¹³	5 ³⁷	9 ³¹	23 ³⁸	12 ²⁵

Markant flere borgere enn i 1993 ser en nytte i eksistensen av Nordisk Råd/ Nordisk Ministerråd.

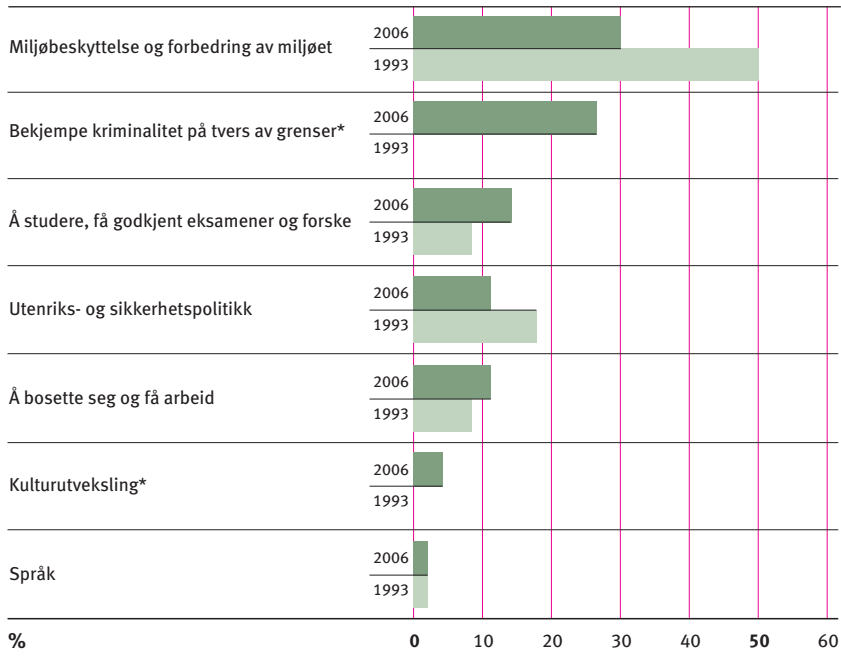
Tre av fire mener således at organisasjonenes beslutninger har betydning for befolkningen i Norden. Utviklingen skyldes primært veksten i den delen av befolkningen som mener at Nordisk Råd/Nordisk Ministerråds beslutninger har stor verdi for Norden.

Til tross for enigheten om at Nordisk Råd/Nordisk Ministerråds beslutninger har en stor verdi for befolkningen i Norden er det relativt få som mener at organisasjonenes virksomhet har noen betydning for deres egen hverdag.

SPØRSMÅL 4

Hvilket område innenfor det nordiske samarbeidet mener du er det viktigste?

Som det fremgår av svarene står grenseoverskridende kriminalitet og miljøproblemer øverst på dagsordenen hos borgerne i Norden. Befolkningen er først og fremst interessert i forebygging og løsninger på problemer som krysser de nasjonale grensene i regionen, og som her og nå kan påvirke hverdagen negativt for den enkelte borger. Engasjementet er lavere på de mer langsiktige områdene som språk, kultur og delvis sikkerhets- og utenrikspolitikk.

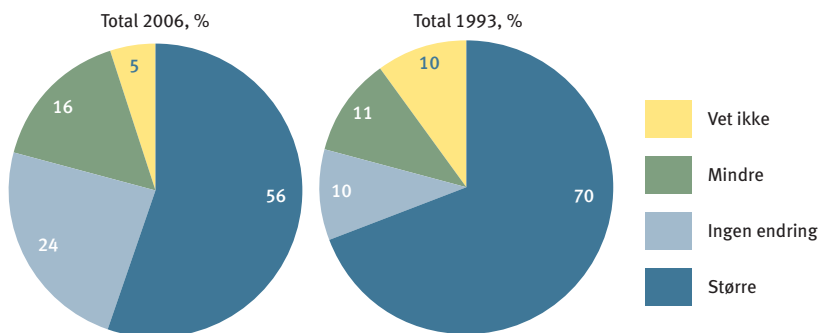
*Spørsmålet ble ikke stilt i 1993

3

Samarbeidets betydning og omfang i fremtiden

SPØRSMÅL 5

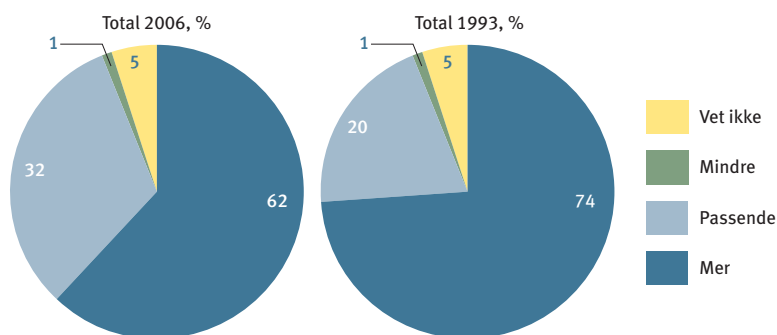
Tror du at samarbeidet mellom de nordiske landene får større eller mindre betydning i de kommende år enn hva det hittil har hatt?

Litt over halvparten av de spurte forventer at samarbeidet mellom de nordiske landene får større betydning i fremtiden. Andelen er falt betydelig siden 1993. Der er særlig befolkningen i EU-landene Danmark, Finland og Sverige som gir samarbeidet mindre betydning i de kommende årene.

SPØRSMÅL 6

Ønsker du mer eller mindre samarbeid mellom de nordiske landene, eller er det nåværende nivået passende?

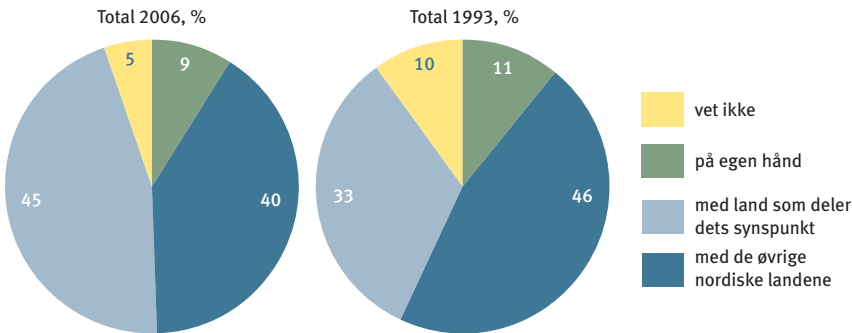
Det er færre nordiske borgere enn i 1993 som ønsker et tettere samarbeid på tvers av landegrensene i Norden, med unntak av borgerne i Sverige. Samtidig er andelen av befolkningen som mener at dagens samarbeidsnivå er passende, vokst siden 1993.

Samarbeidet mellom de nordiske landene forventes følgelig å få mindre betydning i takt med at landenes engasjement i andre internasjonale og globale organisasjoner øker. Men ønsket om samarbeid er sterkt. Bare en forsvinnende liten del mener at samarbeidet skal minskes.

SPØRSMÅL 7

[Ditt land] er representert i en lang rekke internasjonale organisasjoner, som f.eks. EØS, FN, NATO, WTO. Skal [Ditt land] først og fremst handle...

45 % av borgerne i Norden mener at de nordiske landene først og fremst bør handle sammen med andre land som deler deres synspunkt i de internasjonale organisasjonene. Dette er en markant fremgang i forhold til i 1993, hvor det var et klart flertall for samarbeidet med de øvrige nordiske landene.

2 av 3 borgere mener imidlertid at de øvrige nordiske landene er de viktigste samarbeidspartnerne på lang sikt:

SPØRSMÅL 8

Er det noen land du synes det er spesielt viktig å ha et langsiktig samarbeid med?

■ 2006, %	F	DK	IS	N	S	Total
De nordiske landene (F, DK, IS, N og S)	56	74	69	71	50	64
EU-land	49	80	52	60	43	57
USA	17	44	23	36	10	26
De baltiske landene	28	31	13	26	16	23
Kina	16	34	22	26	10	22
Russland	26	27	9	33	7	21
Ingen	10	2	5	5	12	6
Vet ikke	16	2	6	5	13	8

Samarbeidet med de andre EU-landene anses å ha stor betydning.

Hvilke av de øvrige samarbeidspartnere som foretrekkes – USA, de baltiske landene, Kina eller Russland – er det langt fra enighet om blant de nordiske borgerne. USA og Kina har høyeste prioritet i Danmark, mens Russland også anses å være en viktig samarbeidspartner i Norge. Generelt er Russland og de baltiske landene av større betydning for den finske befolkningen.

Borgerne i Sverige er generelt minst interesserte i å samarbeide på tvers av landegrensene, sammenlignet med de øvrige nordiske landene.

Nordisk samarbeid
Borgerne i Norden om nordisk samarbeid
ANP 2006:780
© Nordic Council, Copenhagen 2006
ISBN 978-92-893-1439-8
Trykk: Salogruppen A/S, København 2007
Design: Kjell Olsson
Oversettelse: Sissel Klingenberg
Opplag: 500
Trykt på miljøvennlig papir som oppfyller
kravene i den nordiske miljøsvanemerkeordning.
Publikasjonen kan bestilles på www.norden.org/
order. Flere publikasjoner på www.norden.org/
publikationer

Printed in Denmark

Nordic Council of Ministers
Store Strandstræde 18
1255 Copenhagen K
Phone (+45) 3396 0400
Fax (+45) 3311 1870

Nordic Council
Store Strandstræde 18
1255 Copenhagen K
Phone (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202

www.norden.org

Undersøkelsen er foretatt av
Research International Denmark
Hauser Plads 20
DK-1127 København K
www.research-int.com

Det nordiske samarbeid

Det nordiske samarbeid er en av verdens mest
omfattende regionale samarbeidsformer.
Samarbeidet omfatter Danmark, Finland, Island,
Norge og Sverige, samt de selvstyrende områdene
Færøyene, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbeid er både politisk,
økonomisk og kulturelt forankret, og er en viktig
medspiller i det europeiske og internasjonale
samarbeid. Det nordiske fellesskap arbeider for et
sterkt Norden i et sterkt Europa.

Det nordiske samarbeid ønsker å styrke nordiske
og regionale interesser og verdier i en global
omverden. Felles verdier landene imellom er med
til å styrke Nordens posisjon som en av verdens
mest innovative og konkurransekraftige regioner.

norden

Nordisk Råd

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org

